

Разказ на д-р Иван Гаджев, роден през 1937 г.

Д-р Иван Илиев Гаджев е роден в гр. Неврокоп (дн. Гр. Гоце Делчев) през 1937 г. Завършил е Висшия институт по ветеринарна медицина в София през 1967 г. За кратко време е главен ветеринарен лекар в три ТКЗС-та с 16 села в Сатовчански, Кочански и Слащенски район.

На 3 юли 1968 г. минава нелегално българо-гръцката граница по политически причини. Пристига в САЩ на 21 декември 1968 г. и се установява в гр. Детройт, щата Мичиган. Дипломира се като първият български ветеринарен лекар в Северна Америка – САЩ и Канада, през 1972 г. Собственик на модерна болница за домашни животни в Детройт от януари 1974 г. до декември 2002 г., когато се пенсионира.

Бил е активен член на български емигрантски организации. Дългогодишен председател на МПО за Северна Америка, Австралия и Европа.

През 1976 г. създава и ръководи Македонски научен институт „Св. Климент Охридски“ в Детройт. След признаването на република Македония от България институтът се преименува и разраства като Институт по история на българската емиграция „Илия Тодоров Гаджев“ със седалище гр. Гоце Делчев. Всички средства за построяването и функционирането на института са предоставени от семейство Гаджеви.

Д-р Гаджев е написал и публикувал редица книги. Спонсорира е множество автори, изследвали историята на България, Балканския полуостров и историята на българите в Северна Америка.

Казвам се Иван Илиев Гаджев, роден съм 1937 г. в гр. Неврокоп дн. Гоце Делчев. Спомените за баща ми, Илия Гаджев, са много бледи понеже съм бил тогава на шест годинки. Помня само, че дойдоха трима въоръжени партизани...бандити, както искате да ги наречете и помня само: „В името на народа“ и изведоха баща ми. И...след това, след един месец майка ми трябваше да му носи храна в полицейския участък, тогава стана милиционерски участък и... на 5 октомври 1944 г. й казаха: „той не е тука“ и върнали майка ми с храната назад. След това нищо не се чу. През март 1945 г. „Народният съд“ съди 18 човека от гр. Гоце Делчев, които бяха арестувани заедно с баща ми през 1944 г. Те го арестуват на 14 септември, а е убит на 5 октомври. Той е бил учител в гр. Неврокоп и е завършил неврокопската педагогическа гимназия през 1924 г. Става учител в с. Лещен, от където е родом. Няколко години работи в с. Огняново, от където е и майка ми. Там се виждат, запознават и се женят. След това се преместват в град Гоце Делчев. Бил е активист в Македонската младежка организация понеже е бил към двадесет годишен. Бил е известен с ораторските си способности и е говорил на митинги, когато на първи май комунистите слагат червени знамена по тополите и има група от събрани хора, баща ми тогава се е проявил като добър оратор. Към 1926-7 г. той вече става редовен член на ВМРО (вътрешна македонска-революционна организация) – възрастната група.

Заради образованието му и заради ораторските му способности го правят секретар - касиер на околийски комитет на ВМРО. Той никога не се е занимавал с революционна дейност – той е бил нещо като теоретик и говорител на ВМРО. Майка ми ми разправя, че негови съселяни, комунистически настроени, го поканели и той да стане член на тяхната група. Той споделил това с майка ми и тя му казала: „Илия трябва да избереш или с едните или с другите“. Той избрал и останал във ВМРО. Това обаче му останало черна точка, че отказал да се присъедини към комунистите. Той не е бил в чети, той е бил учител и когато дадох документи до Върховния съд чрез Иван

Татарчев, дадох и документ за прослужено време. Той не е отсъствал от града и един месец. През летните ваканции с майка ми са сажали тютюн. Били са финансово не много стабилни.

След убийството му на 5 октомври го обявяват за безследно изчезнал. По време на „Народния съд“ съдят тези 18 души като безследно изчезнали. Съдят ги хората, които са ги убили. Физическите убийци съдят жертвите си, за да узаконят тези убийства. „Народният съд“ е бил проведен и в него е включен и списъка на избитите, те са 41 човека от Благоевградски окръг. Те са хора от Банско, от Разлог, Белица, Гоце Делчев и са погребани в местността Лушин, Добринище. Целта е била да се узаконят убийствата и да се конфискуват имотите, къщи, ниви, каквото имат и глоба от 5 милиона тогавашни лева.

Никой не знаеше къде са заровени тези хора. Имаше само слухове. Видели там на българо-гръцката граница трупове, един бил с изгорено лице. Видя ли ги на пътя за Папазчеир, там са разкопали кости...само дезинформация. Търси ги тук, търси ги там...Аз не съм ги търсил никъде. Кой има кураж да търси къде са убити хора от „Народния съд“? Няма, приемаш го това и мълчиш. Хубаво ама след 10 ноември 1990 г. един баща на три сестри разказва как, когато пасял някакви животни през октомври 1944 г. видял купчина с пръст, там, където не трябва да е. Отишъл поровил нищо и изскочил един крак с чорап и той го взел. Така, че хората занаят ама мълчат. Никой нещо не казва.

И веднага като се създаде СДС те тогава разкопаха много места, аз имам и филм как разкопават гроба на Лушин. Намират черепи с дупки отзад. Аз взех протокол от този лекар, който е правил аутопсията. Броиш, броиш черепите - един-два липсват, ама бедрените кости отговарят на 41 човека. Една жена и всички другите мъже. Някои вързани с тел, някои с дупка от куршум, някои с голяма дупка от кирка и т. н. и т.н. Тогава научихме какво е станало през 1944 г.

И още една случка. След 10 ноември 1989 г., през 1991 г. се обаждам на последния началник на Държавна сигурност, Даняка му казваха. Искам среща с него. Срещаме се в едно пенсионерско кафене. Отивам там и с мен е зетя на сестра ми. И аз сам не отивам. И му казвам: „Слушай, каквото било, било“. А неговият баща е убит 1923г. от ВМРО. Казвам му : „След 9 септември имаше ли желание да знаеш кой уби баща ти и къде е убит, как е убит и къде е заровен?“ Той казва: „Разбира се.“ „Е аз имам същото желание. Няма да те питам кой уби баща ми, а къде е заровен?“ Той отговоря, че не знае. Тогава е бил войник и трябвало да провери. Аз му казвам: „Даняк, вие никога не сте говорили къде ги заровихте тези 41 човека ? Ми кой ги взе оттук и ги откара на Лушин ?“ Отговаря, че не знае. Никой нищо не знае.

По нареждане на комунистите конфискуват нашата къща и ни изгонват от нея. Тази къща е била туристическа спалня, поликлиника, метрополия и беше приготвена да я съборят, това всичкото да го съборят, за да строят дом на Съветите. Това са хора с въображение. Цял квартал ще съборят, за да строят дом на Съветите, но 10 ноември 1989 г. слага край на това. Ние живеехме до 1958 г. в собствения си дом в две стаи, плащайки наем за собствената си къща. Другите хора, които живееха там плащаха наем на кметството.

Майка ми беше оставена вдовица с три деца. Отдолу под нас живееше един комунист, който после го вкараха в затвора. Казваше се Никола Божиков. Той имаше двама сина. С единият от тях бяхме съученици в една паралелка. Той виждаше нашата орисия и затова нас не ни изселиха. Ето един пример. Отивам аз на училище и учителят стои отвънка и връща тези ученици, които на са подстригани. На мен ми казва: „Иване, отиди при майка ти да ти даде двадесет стотинки, за да се подстрижеш.“ Отивам и

казвам на майка, но тя няма двайсет стотинки дори. Тя ми казва: „Отиди при учителя и му кажи, че първите двадесет стотинки, които имам ще ти ги дам, за да се подстрижеш”. Но той казва, че това е нареждане и ме връща обратно. Отивам аз и плача: „мамо дай двадесет стотинки иначе не ме пускат в училище”. През това време Божиков ни чува, излезе от къщата и ми даде 1 лев, за да отида да се подстрижа. Комунист, ятак, партизанин от Сатовча. Стана един от първите околийски секретари. След това го подгониха, направиха го шеф на Горското стопанство, пак го подгониха, вкараха го в затвора... Понеже беше справедлив. Справедливостта дразни тези, които искат да са твърдо ядро.

В училище аз имах учителка по македонски език. Млада, хубава жена. Беше изпратена от Македония. Самите български учители прогониха македонските учители, старите учители не ги искаха. Как е почнала македонизацията? Сталин е искал да създава голяма Югославия, в която да влезне и Пиринският край. Така започнало. И „нашият вожд и учител” Георги Димитров веднага му целунал обущата. И хоп... помня книжарница за македонски книги в Гоце Делчев и Благоевград. Продаваха македонски книги. Обаче Тито спаси работата. Откъсна се от Сталин и край вече и тогава нашите придобиха известен кураж. Българи... по-рано ги биеха, че се пишеха българи, а искаха да са македонци. Сега ги бият като ОМО Илинден, че искат да са македонци. Единствената страна, може би в историята на човечеството, която насила кара населението си да променя националния си облик. Никъде го няма това.

След като завърших гимназия през 1954 г. веднага ме взимат трудовак – за две години. След службата подавам документи и за моя изненада бях приет за аптекар в София, специалност Фармакология, тогава това беше полувисше образование. Приготвям се да отивам и ме викат за справка при секретарката. Казват ми: „слушай и да те приемем сега, след няколко месеца ще мине комисия, която проверява характеристиките и ще бъдеш отстранен тогава”. Това е 1956 г. И аз се връщам обратно и работех до 1960 г. в ТКЗС-то. През 1958г. работехме на нивите тютюн. Връщаме се вечерта изморени, с майка ми и с брат ми и нашия багаж го няма, тук в нашата къща. Човекът, който имаше мечта да го прави дом на Съветите наредил да ни изкарат багажа и да го закарат в една малка къщичка, където нямаше нито тоалетна, нито течаша вода, за да направят нашата къща архиерейско наместничество. Митрополит Пимен е спял в стаята, в която аз съм роден.

И...това бяха най-тежките години, понеже подменяхме дървените електрически и телефони стълбове с циментови в цялата околия – Корница, Брезница, Лъжница навсякъде...повече в селата, не в града. Бяхме четири съученици – Гошо Астърджиев, Ангел Тунчев, Наско (не си спомня фамилията) и Иван Гаджев. Шефът на енергоснабдяването беше бивш началник на Държавна сигурност, Константин Кехайов - Бако, алкохолик. Изгонили го от ДС и го направили шеф на енергоснабдяване. И сега...като дойде една товарна дълга кола с циментовите стълбове, ние ги разтоварвахме на земята и след това Бакото на изпраща в ТКЗС-то да взимаме една волска каруца без воловете. И я бутаме – двама отпред, двама отзад. Натоварваме я с четири-пет стълба, защото бяха много тежки и бутаме от улица на улица, разнасяме ги на ръка, за да спестим на енергоснабдяването няколко лева за воловете, които трябваше да се вземат от ТКЗС-то. Ние бяхме воловете. В с. Копривлен трябваше да минем край една чешма, където животните след работен ден отиваха да пият вода и там тече вода и се е образувала локва и непроходима кал. И там заседнахме вече...(разплаква се – б. р.) и казвам на моите съученици: „от тука по-долно няма”. Цяло лято. Наско завърши след това инженерство, Гошо Астърджиев стана учител, доктор Тунчев стана зъболекар, а аз станах ветеринарен лекар. Ние не пропаднахме.

През 1960-та година минавам през площада и гледам на прозорците на тогавашния околийски съвет една голяма обява. Това е началото на октомври. Търсят се кандидат- курсисти за ветеринарния техникум в град Стара Загора. До двадесетата си година аз не знаех къде се намира ветеринарната лечебница в Гоце Делчев. Нямах никакъв интерес. Осем години ми се прашаше характеристика – имам копие от нея, че не ми се разрешава да следвам във висше учебно заведение. Решението е на изпълкома на околийските съвети, имате право да обжалвате еди къде си. Осем години това подред. И си казвам „аз няма да мога да влезна в университета”. Пращам документи в Стара Загора и само след 10 дена получавам съобщение, че съм приет. Казвам на майка ми, че ще отивам и тя казва „разбира се, ние с брат ти на тютюна, някак си, ще се справим. Един месец по-късно постъпвам и съм приет, защото няма достатъчно кандидати – паралелките са половинки. След пет-шест месеца, преди изпита, от който най-много се страхувам ...анатомия на всички животни, като почнеш от конете и свършиш до пчелите, трябва да знаеш всичко. Беше ми много трудно и професор Ангел Проданов ме среща на коридора и ми казва: „Иване, ще ти кажа нещо ама няма да го споделяш с никой”. Казвам: „Доктор Проданов, добре”. „Когато твоята характеристика дойде от Гоце Делчев, аз преглеждах характеристиките и направо я скрих и така ти стана курсант тука.”

След техникума излезнаха обяви. В Благоевградски окръг нямаха достатъчно ветеринари лекари и решили там от правителството да дадат пет процента предимство на кандидат студенти с ветеринарна медицина. Аз вече съм минал през техникума, запознат съм с материалите и се явявам на приемни изпити. Взимам ги и ставам студент по ветеринарна медицина в София през 1962 г. Там бях осем години по-възрастен от другите. Понеже осем години са ме задържали, но така стана, че и брат ми е високо амбициран и той да стане студент знаейки моето минало и опити. Той е отличен ученик, две години беше в трудова повинност – правеше пътят на Предела, а аз пътят от гр. Банско до хижа Вихър. И сега и двамата ставаме студенти. Той още е в трудова повинност и аз трябва да тичам в София и да го записвам..., но той имаше само една петица по руски, всичко друго шест и отива при директора Иван Бухлев, голям комунист, но така от справедливите. Брат ми казва, че иска да се яви на изпит по руски език. Директорът казва: „ама ти имаш петица” и брат ми му отговаря, че иска да е отличник. Двадесет години след това Бухлев разправя това пред учениците. Човек, който има петица се явява да вземе шестица. И взима шестица. Получава златен медал и въз основа на тогавашните закони го приемат там, където влизаха децата на най-големите привилегировани.

Беше интересно, че когато отидохме на приемните изпити, майка ми и аз много исках той да запише медицина. Баща ми навремето много е искал едно от децата му да завърши за доктор. Хубаво ама той си обичаше химията. И е приет и за медицина и за химия. С помощта на златния медал, който той има, е приет и на двете места, но си избра химията. Когато трябваше да отидем за приемните изпити всички хотели в София бяха заети. Всички. И имаше един техникум, там, където навремето беше автобусната спирка на рейса за Гоце Делчев, но те после я преместиха, и отиваме с брат ми в техникума и почваме да търсим отворена врата и само химическият кабинет беше отворен. Имаше едни дълги маси дръпнахме масите и перваза на прозореца ни служеше като възглавница...там спяхме три вечери, нелегално.

Приеха го в специалност „Научна и индустриална химия”. Там той се проявява отново и го правят секретар на комсомола. Хубаво ама някой подшушнал на някое момиче и тя го среща и му казва: „Здравко ти не можеш да си секретар на Комсомола” и той казва: „Защо?” и тя казва: „защото баща ти е бил поддръжник на фашистката

власт и е убит от „Народния съд”. Той казва: „Това е направил баща ми, аз не съм го направил” И той си дава веднага оставката.

Докато бях студент, за да се издържам аз станах професионален фотограф. Където има сватба и аз там. А брат ми тогава пишеше във вестник „Поглед” От там той взимаше пари, а аз от снимкаджийството. Например някой професор подготвя книга и ме вика, наредил пет-шест учебника, на руски, на английски и попреписал от тук от там, но му трябва снимки. Вика ми: „Гаджев можеш ли да го направиш това?” и аз мога. Няма пари, но има връзки и след това отивам на изпит. Не че ще ми даде изпита, но вече се чувствам така по-свободен, защото той ми е задължен с нещо. Майка ми през това време се занимаваше с тютюн, тя го засаждаше и лятото, когато беше най-трудното с брането ние и двамата братя се прибирахме в къщи. И като почнехме от два и половина сутринта до десет вечерта – само тютюн, берем, нижем... и така. Завършваме и двамата и нещо ми подсказваше... Имало е свободно място в с. Огняново, майка ми е от там, а половината село са ми роднини. Но нещо отвътре ми е казвало да отида в Сатовча (районът на Сатовча обхваща и селата на юг до гръцката граница – б. р.), защото и в Сатовча има свободно място и предлагам в документацията, която подавам, че искам да стана лекар в Сатовча.

Завърши и Здравко химия и го назначиха в завода за релета в гр. Банско. Този завод изнасяше продукцията предимно за Източна Германия. Брат ми освен това участваше в една малка певческа група в Разлог, изпълняваха предимно оперети. И на едно представление е бил някой там, забравих му името от Музикалната академия, чул го, викнал го, разпитал го и му казал: „Няма приеман изпит, идваш направо в моя клас”. И така брат ми го приемат в Музикалната академия. Завършва и направо в операта. Той пее в едни от най-трудните гласови опери. Идват импресарии от чужбина и искат да подпишат договори с него за едни кои и дата и едни кои си месец. Да речем идват от Япония. Той събира багажа, отива и...свалят го от самолета. И така няколко случая се събрали и импресариото казал: „Здравко, искаме те ама не те пускат”. Причината била има брат изменник...

Една от причините, които ме накараха да напусна България. Той почна работа и аз почнах работа. Свързах се с едно момиче, учителка беше по руски. Хубаво ама от партизанско семейство. Аз не знаех в началото, иначе нямаше да се впусна в тази връзка. Казваше се Милка Ботушева, хубаво момиче, красиво момиче. И тя се влюби и аз се влюбих. И връщам се от университета през една от ваканциите, гледам я бяга, не мога да говоря с нея. Чакам я вечерта пред тяхната къща и тя се прибира. Казвам ѝ, че искам да говоря с нея и тя почна да плаче (отново се разплаква). Каза ми: „Слушай, викнаха ме в околийския комитет на партията. Аз съм членка на партията и ми казаха, че трябва да прекъсна връзката си с Иван Гаджев.” Партията влиза в интимния ти живот. И така се разделихме. Та мисълта ми беше, че брат ми почна работа и аз почнах работа, а живеехме в един коптор. Отивахме при комшиите за вода, а аз в същото време бях главен лекар в Сатовча и още 16 помашки села...И казвам на Здравко: „Знаеш ли какво...Още от гимназията започнах да пиша писма до Вълко Червенков, до Централният комитет на партията, до Политбюро. Искам да се направи ревизия на баща ми. Защо е убит? Той е учител, защо е убит и защо ни е конфискувана къщата? Оттам пращат моето оплакване в Благоевград от Благоевград на градския комитет и ме викат. Не са държаха вулгарно, но ми казаха: „Не може това е присъда на „Народния съд” ние не можем да отхвърлим тази присъда”. Бях писал и писмо последно и до Тодор Живков. И казвам на Здравко: „Хайде сега ще отидем при Борис Аврамов, председател на ОФ на Благоевград. Той беше много арогантен тогава...и той идва на едно партийно заседание в Сатовча и за го чакам да часа отвън. Като някакъв прислужник. Чакам да свършат, за да мога и аз да говоря с него. И той ми казва нещо и аз казвам точно

обратното. Каза ми: „Баща ти е трепал там в Котел и досега още го помнят...” Питам коя година и той ми казва 1923 г. „Ама баща ми е бил ученик тогава, той завършва гимназия 1924 г. Как е възможно?” И тогава не ми издържаха нервите и казах: „Ми Трайчо Костов призна, че е бил английски и американски шпионин с подпис. Вярно ли е това?” Той каза: „Ти да спреш да се ровиш.”

Тогава казах на брат ми да отидем при Кръстьо Тричков. Той беше първи секретар на ОК на БКП. Ще отидем и ще му обясним каква е работата и ще му кажем, че искаме да си купим къщата от държавата. Отиваме и той ни прие много любезно и казва: „Здравко ти имаш златен глас, Иване и ти си добро момче. Моя съвет е вдигнете си и отидете в Северна България”. Все едно, че там никой няма да ни познава. Той не знае, че характеристиката върви след мен като опашка. И ни успокоява, казва ни, че сме хубави момчета, ама проблемът е в Гоце Делчев. Излизаме си с брат ми и спяхме там в един хотел, преди да се приберем и аз казвам на брат ми: „Аз няма да отида в Северна България, аз ще отида в Северна Гърция. И толкоз. Тогава го реших окончателно.

Това, което преля чашата беше през април 1968 г. Свикват съвещание на ветеринарите лекари и зоотехници. Един от партийците става и казва : „Другари, аз не мога да разбера, главен лекар на граничен район е син на убит от „Народния съд”. И това вече беше краят. А тогава имаше заповед от Тодор Живков нарушителите на границата да не се залавят, разстрел и погребване там, на място. На героя граничар две седмици домашен отпуск. Аз лично не съм религиозен, но целия мой живот е бил ръководен и защитаван от една сила. Сега да ме питате как избягах не мога да Ви кажа. Решението е взето, районът ми е ясен. На трети юли 1968 г. отивам на най-удобното място, където да прекося – кльон, минни полета, полоси, кучета и т. н. Това е разстояние от километър и половина. Това е при с. Годяшово. Аз вече я бях разучил обстановката. Нали съм на работа там. Аз пътувам от село в село и оглеждам, правя си сметка...Но питайте ме сега какво стана от 21.30 ч. вечерта до 3.30 ч. сутринта и не мога да Ви кажа. Как съм минал през тези полоси, какво съм правил, не знам. Спомням си, че съм седнал на една скала над река Места и започва вече да се развиделява. И си казвам: „Сега ще те хванат точно тук на границата.” А река Места е естествената граница. Само трябва да скоча на пясъка и на 10 метра е реката и отгатык реката е Гърция. Но не мога да обясня. Това не се казва транс...аз чувствам нещо, което баба Ванга каза че, когато умреш няма рай, няма ад. Душата ти отива в нещо като всемирна библиотека и много малко хора имат достъп до тази библиотека. Това обяснение е най-близко до мен. Чувствам една сила, която не идва от владиците...

Ще разкажа още един случай. В Детройт, Америка аз имах голяма лечебница. Ветеринарните лекари там разполагат с морфин и кокаин за животните, но негрите знаят тази работа. Плюс това в края на деня разполагаме и с пари. Понякога и 2000 долара, понякога по-малко, някога повече. Ако не се лъжа беше през 2000 г. Тогава в петък се заплаща на служителите. Платих на всички и те си отидоха. Аз съм сам и влиза един негрър и пита дали режем ушите на кучетата, за да изглеждат като добермани. Отговарям му положително и му написвам на едно листче, колко струва. И в този момент той изважда пистолет и ми иска парите. Аз му казвам: „Парите са мои защо трябва да ги дам на тебе.” Той насочва пистолета. А пък аз откакто съм емигрант имам разрешително за носене на оръжие. То винаги е било в клиниката. Взимам пистолета и го насочвам срещу него. Аз стрелям и той стреля. Обаче аз не го улучвам, а той улучва ръката ми. Артерията се прекъсва и започва да шурти кръв, костта ми е раздробена и пистолетът пада. Аз съм се навел и той минава зад мен и в гърба ми изстрелва пет патрона. И въпреки всичко навеждам се и взимам с другата ръка пистолета от земята, притискам артерията и стрелям. Но няма изстрел. Първа класа пистолет и заяжда. Някой е казал, че не трябва да убивам...Шест лекари се борят за

мен. Имам куршум в черния дроб, куршум в стомаха, един-два в дебелиите черва... Но ето ме тук съм. Как съм минал границата само някаква сила знае (разплаква се). Защо съм тук и доколко ще съм тук само някоя сила знае. Жена ми се обажда на сина ми, той беше студент тук и му казва: „Баща ти е много сериозно наранен. Може и да не оживее.“ За пръв път в живота си сина ми заплакал. Казал: „Ми какво ще правим?“ Те не могат да завършат това, което аз съм започнал...

Моето разбиране е, че като се ражда някой му се възлага нещо. Може да си иде и преди това, но той в основата си е завършен. Взemi Бетовен. Как е възможно глух да напишеш най-хубавата си симфония? Да пишеш музика без да я слушаш? Моцарт от шест години пише опери, ама е прибран е по-рано. Може на някое друго място да прави опери, ние не го знаем това. Но да си атеист е глупост. Как ще съм религиозен? Пимен фактически ни изгони от нашата къща. Два пъти бях при него и му казвам: „Дядо Пимен, комунистите ни взеха къщата, но все още живеем там, ако ни изгонят заради Вас, ще ви бият хората.“ Следващата година го биха при черквата „Св. Богородица. Било е на първи май, веляло е дъжд, а аз тогава бях студент. Хората са го нападнали и са му викали: „ти изгони вдовицата“ и са хвърляли кал по него. Той молил да го пуснат в божия храм да се помоли, но хората не искали. Обадили се в полицията, но оттам казали: „ние в черковни дела не се бъркаме“. Направили го в кал отдолу до горе. Та как ще вярвам на Пимен и на Дометиян и пр. На кой да вярвам? А...на кой?

И като минах границата отидох в Гърция. Гръцкото разузнаване е много силно и явно са имали някакви сведения. Обикновено там седиш няколко години, да те видят, да те пресоят... аз стоях четири месеца в лагера Лаврион, на 30 км южно от Атина. Казват ми: „Българското контраразузнаване те търси, за да уплаши и другите хора.“ Нали знаете, ръката на Държавна сигурност е по-дълга от краката на изменниците. В лагера имаше българи, имаше чехи, няколко източногерманци. Имаше много албанци...но най-лоши бяха българите, те не бяха бягали по политическа причина, а поради авантюризм – за жени, за леки коли, за това, че много пари имало в Америка. Авантюри. Затова гръцкото контраразузнаване беше преценило, че трябва да ме маха от там. И ме пратиха сам. Никога те не са изпращали сам емигрант. Винаги група. И пристигам на 22 декември 1968 г. с параход в Америка. Дванадесет дена пътувам сам. Добре, че имаше едни гръци и знаеха руски език, че си говорех с тях. Посреща ме един от най-близките приятели на баща ми от македонското младежко движение, свещеник Георги Николов, опопен в старата митрополия. Той ми стана гарант. Защото в лагера те питат къде искаш да идеш. „Искаш да останеш в Гърция или искаш да реимигрираш?“ Казвам, че искам да отида в Германия. Аз никога не съм искал да отида в Америка. Питат ме защо. „Ми защото мога да слушам радио София“. Това е много важно, бягах от София пък искаш да слушаш София (разсмива се). Германия е в Европа. Близко е, аз английски не знам, нямам роднина там, един лев нямам. Но имаше един много умен, той сигурно беше от американското разузнаване и каза: „Не, ти заминаваш за Америка“. Една дума не знаех, една стотинка нямах. В лагера знаеха, че баща ми е бил от ВМРО, но че е убит от комунистите. Питаша ме за някои неща, например как се контролират границите. Те и понятие си нямаха за тези доброволни секретни постове от селяните. В тези секретни постове участваха и помаци, защото партията е силна и безжалостна, искаш работа, искаш услуга няма да получиш нищо ако не сътрудничиш. Но партията..., аз го казвам най-чистосърдечно, партията ме направи лекар. Аз не исках да ставам лекар, аз исках да ставам аптекар, но партията ме направи лекар. Ами ако бях аптекар и отидох в Америка нямаше да мога да постигна една хилядна от това, което постигнах като ветеринарен лекар. Това е най-хубавата професия в Америка, там има към 40 милиона малки животни, които живеят в къщи.

Когато аз бях лекар в региона на Сатовча нямаше разделение между помаци и българи на етническа и на религиозна основа. Тогава, когато започна насилственото преследване на помаците, те както във физиката – на всяко действие има противодействие. Ти насила искаш да ми казват Иван, аз съм Хасан. Ами ДС там изби пет-шест момчета. Тогавашният началник на ДС го питат къде са убити и къде са погребани тези хора? Той казва: „не знам”. Лъже до последния си дъх. Та помаците се съпротивляваха като почна „Възродителният процес” преди това ние няхаме никакъв проблем. Аз като лекар в с. Кочан си спомням, че трябваше да спя в една помашка къща. И аз наивен и млад, отивам горе и чукам на врата и влизам. Младата булка с открито лице, не се смущава...сега не можеш да влезеш в къщата ако не е забулена. Нали ги учат поне забрадка да слагат. Никой шейсета година не е носел рокля от помакините. Нито една не е имала разрешението на семейството си или смелостта да носи рокля. Модернизацията се изразяваше в предимството да учиш във висше учебно заведение, затова и толкова „хубави” лекари имат. Знае, не знае – там, знае, не знае – инженер. Имаха предимство, даваха им добри пенсии. Това беше модернизацията. Обучението се изразява в повишение на тяхната култура чрез гимназия и университет. Това е вярно. Те даже имаха и предимство..., но този въпрос няма да се разреши скоро. Особено сега с Европейския съюз. Докато не изчезнат тези бивши партийни активисти, ако не излезе от Европейския съюз Евгени Кирилов, който е идвал и спал в моя дом в Детройт и е правил доноси против мен. Йордан Величков е идвал с жена си и двамата си сина да ме шпионират. Професор Палешутски два пъти го пращаха при мене преди 1989г. Христо Тепавичаров, български представител в ООН, през месец идваше при мен. Тези хора са все още във властта 340 агента е имало в Народното събрание, които правят закони. 446 агента са били кметове и съветници на кметове. С тях ли ще работиш? След 30-40 години като измрат тези тогава смятам, че ще се промени съзнанието на хората. Ще ти позволят ЕС на теб да правиш някакви промени против етническия и религиозен състав на тази част от България? Кой ще ти позволи? Помаците бяха проблем докато падна тройната коалиция. Това, което направи в Кочан Доган е, че се показва в цялата си голота. Сега Бойко Борисов ако има начин да ги вкара тези в съда това ще обезвери помаците. Те ще си кажат абе ние кой сме издържали? Какво получихме от тях? Тютюна не можем да си продадем, а те правят вили, замъци... Това е единственият начин със справедливи закони и наказателни процедури.